Personnel Service

BAROMETR IMIGRACJI ZAROBKOWEJ

II półrocze 2019

Ukraiński pracownik w Polsce

Raport Personnel Service, IV edycja

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

KLUCZOWE WNIOSKI 4

Z PUNKTU WIDZENIA PRACOWNIKA 6

UKRAIŃSKI PRACOWNIK 8
Praca w Polsce 9
Szukanie pracy i świadczenia dodatkowe 10
Powody wyboru Polski 11
Zarobki w Polsce 12
Stosunek do pracodawców i kolegów z pracy 13
Atuty pracy w Polsce 14
Życie w Polsce na stałe 15
Argumenty za osiadaniem w Polsce na stałe 16
Wizerunek Polski na Ukrainie 17
Okiem eksperta 18

POLSKI PRACOWNIK 19
Stosunek do pracowników z Ukrainy 20
Obawy o utratę pracy i spadek wynagrodzeń 21

Z PUNKTU WIDZENIA PRACODAWCY 22

Stosunek do pracowników z Ukrainy 24
Zatrudnianie pracowników z Ukrainy 25
Poszukiwanie pracowników z Ukrainy 26
Wynagrodzenie pracowników z Ukrainy 27
Trudności w rekrutacji Ukraińców i pożądane zmiany 28
Odpływ pracowników z Ukrainy do Niemiec 29
Pracownicy z Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Armenii 30
Okiem eksperta 31

METODOLOGIA BADANIA 32

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce czwartą edycję „Barometru Imigracji Zarobkowej – II półrocze 2019". W raporcie przedstawiamy aktualne trendy dotyczące napływu pracowników z Ukrainy do Polski. W celu uchwycenia pełnego obrazu, jako jedyna firma, prowadzimy badanie transgraniczne. Uwzględniamy trzy punkty widzenia: polskich pracowników, polskich pracodawców oraz obywateli Ukrainy, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat mieli doświadczenia pracy w Polsce.

W naszym raporcie znajdą Państwo odpowiedzi m.in. na następujące pytania – jaki jest stosunek polskich pracowników i firm do obywateli Ukrainy pracujących w naszym kraju, jaki odsetek przedsiębiorców zatrudnia a jaki poszukuje Ukraińców, czy pracownicy obawiają się, że imigranci zarobkowi z Ukrainy zahamują wzrost wynagrodzeń, a może tego, że zabiorą im pracę? Pracowników z Ukrainy zapytaliśmy m.in.: ile zarabiali będąc w Polsce, ile miesięcznie wydawali na utrzymanie oraz jaki według nich jest wizerunek Polski w ich ojczyźnie. W raporcie uwzględniliśmy również komentarze eksperckie, które dodatkowo pogłębiają zagadnienie emigracji zarobkowej z Ukrainy do Polski.

Z naszego badania wynika, że już 18% firm w Polsce zatrudnia obecnie kadrę ze Wschodu, w tym taką deklarację składa aż 40% dużych przedsiębiorstw. Kolejne 16% firm planuje poszukiwać pracowników z Ukrainy w ciągu najbliższych 12 miesięcy. To pokazuje, że nadal mamy do czynienia z bardzo dużą skalą zjawiska. Nie będzie zaskoczeniem, że pracownicy z Ukrainy są najczęściej zatrudniani na stanowiskach niższego szczebla (72%), natomiast nieźle przy tym zarabiają. Co piąta firma płaci pracownikom z Ukrainy ponad 21 zł brutto na godzinę, oferując przy tym wiele benefitów. Spadł jednak zdecydowanie odsetek przedsiębiorców skłonnych płacić kadrze ze Wschodu więcej niż polskim pracownikom – deklaruje tak 17% firm w porównaniu do aż 31% w poprzedniej edycji.

Od początku prowadzenia naszego badania widzimy pewną tendencję – imigracja zarobkowa z Ukrainy ma charakter krótkoterminowy i nastawiony na zarobek. Nie jest to dobra informacja dla polskiego rynku pracy, który zmaga się z deficytem kadrowym, związanym m.in. z niżem demograficznym i postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Firmy działające w Polsce potrzebują pracowników z Ukrainy na dłużej niż tylko pół roku, co zapewnia uproszczona procedura zatrudniania. Natomiast w tym momencie, aż 66% kadry ze Wschodu pracuje u nas maksymalnie 3 miesiące.

Aż 2 na 3 ukraińskich pracowników przyznaje, że ich zarobki przekraczały 2,5 tys. zł netto miesięcznie, co w zestawieniu z niskimi wydatkami, daje silny zastrzyk gotówki. Połowa Ukraińców na utrzymanie miesięczne w Polsce przeznacza tylko od 200 do 500 zł, co piąty wydaje od 500 do 1000 zł. Jak to możliwe? Aż 63% kadry ze Wschodu wskazuje, że pracodawca oferował im darmowe zakwaterowanie, co trzeci miał zapewniony za darmo dostęp do internetu. To znacząco obniża koszty.

W tym momencie, wyzwaniem dla Polski jest opracowanie polityki migracyjnej, która pozwoli pracownikom z Ukrainy nie tylko pracować legalnie dłużej niż pół roku, ale osiedlać się na stałe.

Te i inne ciekawe wnioski znajdą Państwo w czwartej edycji „Barometru Imigracji Zarobkowej".

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Krzysztof Inglot

Prezes Zarządu Personnel Service

KLUCZOWE WNIOSKI

Z PUNKTU WIDZENIA PRACOWNIKA

53% pracowników z Ukrainy planuje w najbliższym czasie ponownie przyjechać do Polski do pracy

65% pracowników z Ukrainy zarabia ponad 2,5 tys. zł netto miesięcznie

71% pracowników z Ukrainy uważa, że Polska powinna zadbać o swój wizerunek w ich kraju

31% pracowników z Ukrainy chciałoby ułatwień w zakresie przyznawania wizy stałego pobytu

90% polskich pracowników jest spokojnych o swoją pracę i nie obawia się konkurencji ze strony Ukraińców

33% polskich pracowników boi się, że napływ Ukraińców hamuje tempo wzrostu wynagrodzeń w Polsce

KLUCZOWE WNIOSKI

Z PUNKTU WIDZENIA PRACODAWCY

polskich firm zatrudnia obecnie pracowników z Ukrainy **18%**

przedsiębiorstw zatrudnia pracowników z Ukrainy na stanowiskach niższego szczebla **72%**

przedsiębiorców ma pozytywny lub neutralny stosunek do pracowników z Ukrainy **89%**

przedsiębiorców płaci pracownikom z Ukrainy ponad 21 zł brutto na godzinę **19%**

polskich przedsiębiorców byłoby skłonnych płacić pracownikom z Ukrainy więcej niż polskim zatrudnionym **17%**

przedsiębiorców jest zdania, że obecnie rekrutacja pracowników z Ukrainy jest trudniejsza **46%**

Z PUNKTU WIDZENIA **PRACOWNIKA**

UKRAIŃSKI PRACOWNIK

PRACA W POLSCE

ILE RAZY PRZYJEŻDŻAŁEŚ DO PRACY W POLSCE W CIĄGU OSTATNICH PIĘCIU LAT?

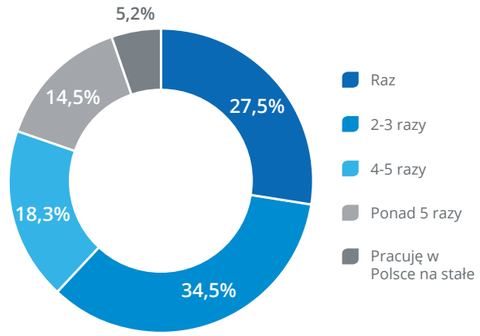

JAKA BYŁA ŚREDNIA DŁUGOŚĆ TWOJEGO POBYTU W POLSCE?

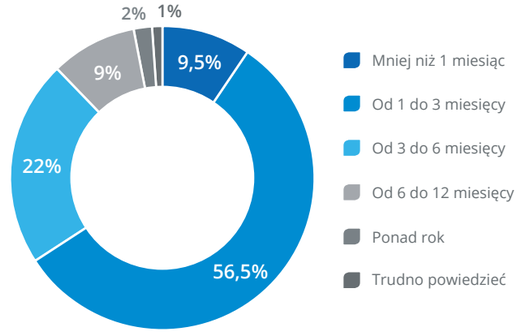

2/3 PRACOWNIKÓW Z UKRAINY SPĘDZA W POLSCE **MAKSYMALNIE 3 MIESIĄCE.** TO WSKAZUJE NA **TYMCZASOWY CHARAKTER IMIGRACJI.**

CZY PLANUJESZ PONOWNIE POJECHAĆ DO POLSKI DO PRACY W NAJBLIŻSZYM CZASIE?

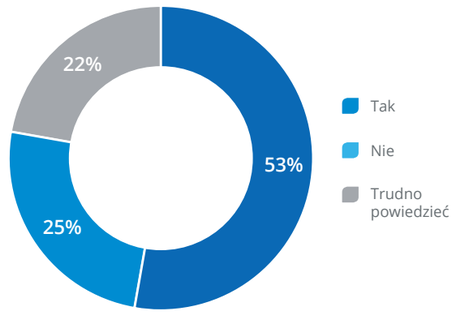

PRZEZ JAKI CZAS CHCIAŁBYŚ PRACOWAĆ W POLSCE W UPROSZCZONEJ PROCEDURZE ZATRUDNIANIA?

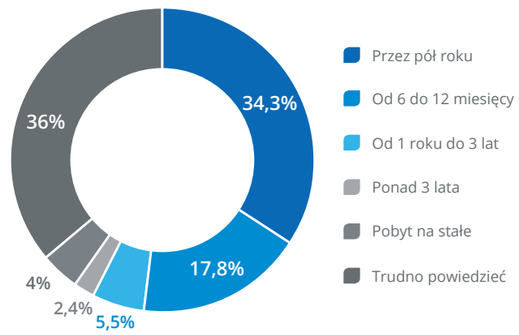

POBYT W POLSCE: CZĘSTY, ALE KRÓTKOTERMINOWY. WIELE WSKAZUJE NA TO, ŻE TAK ZOSTANIE

Obywatele Ukrainy traktują pracę w Polsce jako sposób na szybkie podreperowanie domowego budżetu. Aż 66% osób spędza w kraju nad Wisłą maksymalnie 3 miesiące. Co piąty przyjeżdża na okres od 3 do 6 miesięcy, a tylko co dziesiąty pracuje w Polsce od pół roku do roku. Ta tendencja obserwowana jest od początku prowadzenia badania, co pokazuje, że charakter imigracji zarobkowej z Ukrainy do Polski się nie zmienia. Wiele też wskazuje na to, że tak zostanie. Co trzeci pracownik ze Wschodu chciałby w ramach uproszczonej procedury zatrudniania pracować w Polsce maksymalnie 6 miesięcy, 18% nie dłużej niż 12 miesięcy.

Zdecydowana większość pracowników z Ukrainy w ciągu ostatnich pięciu lat przyjechała do Polski do pracy więcej niż jeden raz – 34% 2-3 razy, 18% 4-5 razy, a 14% więcej niż 5 razy. 53% pracowników z Ukrainy, czyli o 5 pp. mniej niż rok temu, planuje ponownie przyjechać do Polski do pracy.

SZUKANIE PRACY I ŚWIADCZENIA DODATKOWE

JAK SZUKAŁEŚ(-AŚ) PRACY W POLSCE?

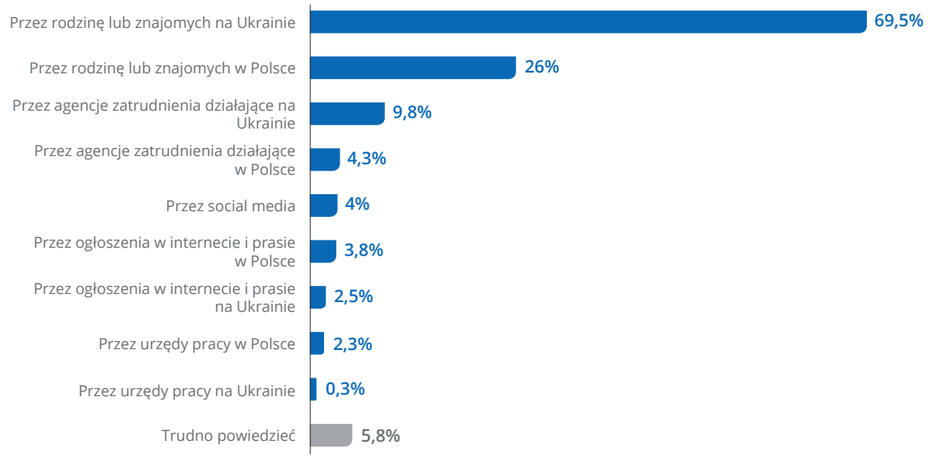

JAKIE ŚWIADCZENIA DODATKOWE OFEROWAŁ CI PRACODAWCA W POLSCE?

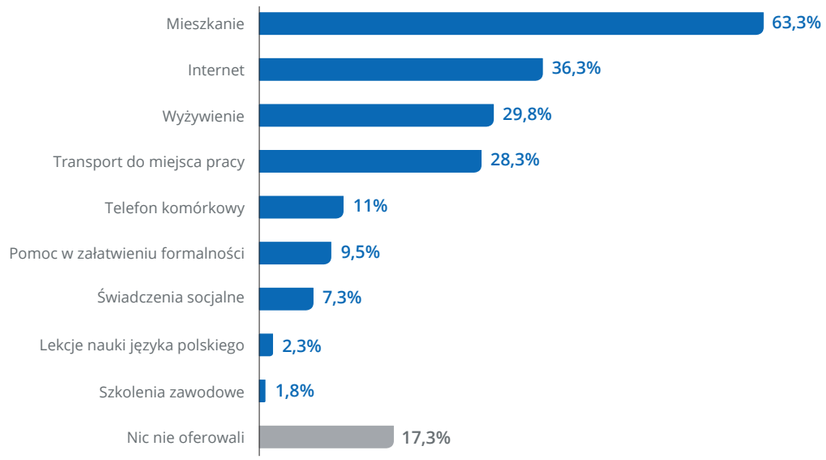

UKRAIŃCY SZUKAJĄ PRACY PRZEZ RODZINĘ I ZNAJOMYCH, LICZĄ NA BENEFITY

Większość pracowników z Ukrainy, szukając pracy w Polsce, korzysta z pomocy ukraińskiej rodziny i znajomych, którzy mieli okazję pracować w kraju nad Wisłą (69%). Co czwarta osoba zgłasza się do swojej polskiej rodziny lub znajomych, a odpowiednio 10% i 4% korzysta z agencji zatrudnienia działających na Ukrainie i w Polsce.

Koszt utrzymania się w Polsce znacząco spada, dzięki atrakcyjnym benefitom oferowanym przez firmy pracownikom z Ukrainy. TOP3 to mieszkanie, które miało zapewnione 63% Ukraińców, 36% mogło liczyć na darmowy Internet, a 30% na wyżywienie. Dodatkowo, 28% pracowników z Ukrainy miało zapewniony transport do miejsca pracy, co dziesiąty telefon komórkowy. Z doświadczeń Personnel Service wynika, że to właśnie dodatkowe benefity, obok oferowanej stawki godzinowej, odgrywają kluczową rolę w przyciąganiu pracownika ze Wschodu, który liczy na jak największy zarobek.

POWODY WYBORU POLSKI

JAKIEGO RODZAJU PRACĘ WYKONYWAŁEŚ(-AŚ) BĘDĄC W POLSCE?

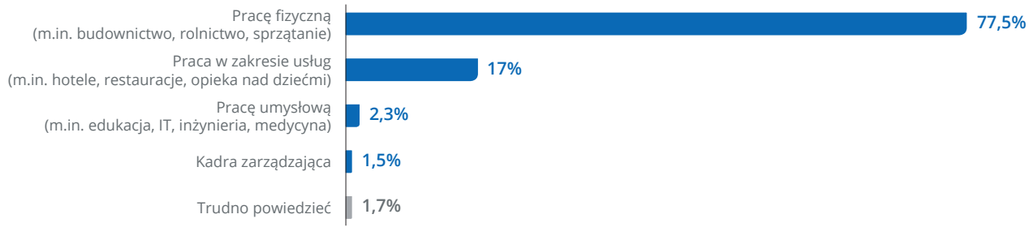

Z JAKICH POWODÓW WYBRAŁEŚ(-AŚ) POLSKĘ JAKO MIEJSCE EMIGRACJI ZAROBKOWEJ?

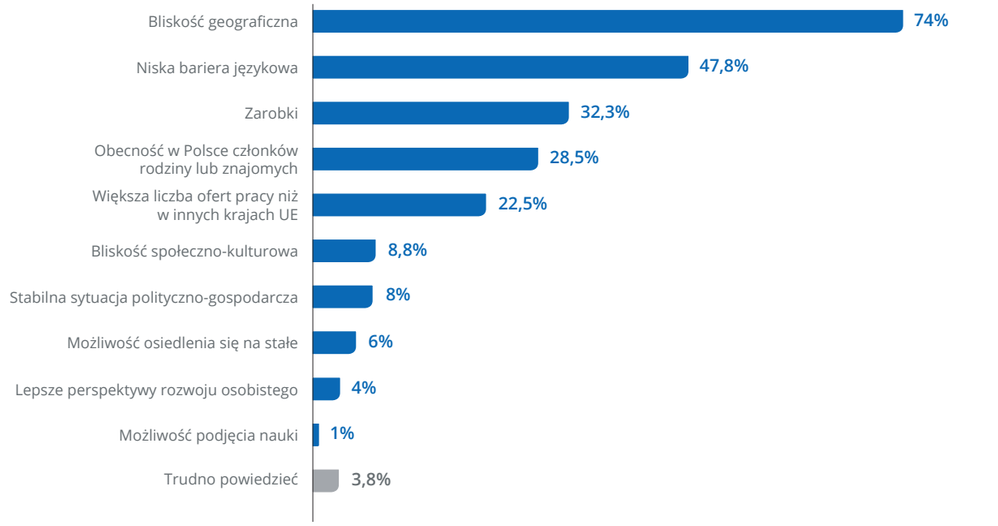

UKRAIŃCY PRACUJĄ W POLSCE FIZYCZNIE. WYBIERAJĄ NASZ KRAJ, BO JEST BLISKO, ŁATWO SIĘ POROZUMIEĆ I MOŻNA DOBRZE ZAROBIĆ

Pracownicy z Ukrainy wykonują w Polsce głównie pracę fizyczną – wskazuje tak aż 3 na 4 respondentów. 17% Ukraińców znalazło zatrudnienie w usługach, niewiele ponad 2% wykonywało pracę umysłową, a tylko 1% to kadra zarządzająca.

Na pierwszym miejscu powodów wyboru Polski jako miejsca imigracji zarobkowej aż 74% pracowników z Ukrainy, w porównaniu do 52% rok temu, wskazało bliskość geograficzną. Na drugim miejscu znalazła się niska bariera językowa (48%), a dopiero na trzecim wysokość zarobków, wskazywana przez 32% Ukraińców. Te wyniki wyraźnie pokazują przewagi Polski, których nie mają inne kraje Unii Europejskiej. Niemcy mogą walczyć o kadrę ze Wschodu zarobkami, ale Polska wygrywa bliskością geograficzną i językową. Ze względu na duże emocjonalne obciążenie, jakie wiąże się ze zjawiskiem emigracji zarobkowej, to właśnie te czynniki zyskują na znaczeniu.

ZAROBKI W POLSCE

ILE ŚREDNIO WYNOSIŁA TWOJA PENSJA W POLSCE (NETTO, MIESIĘCZNIE)?

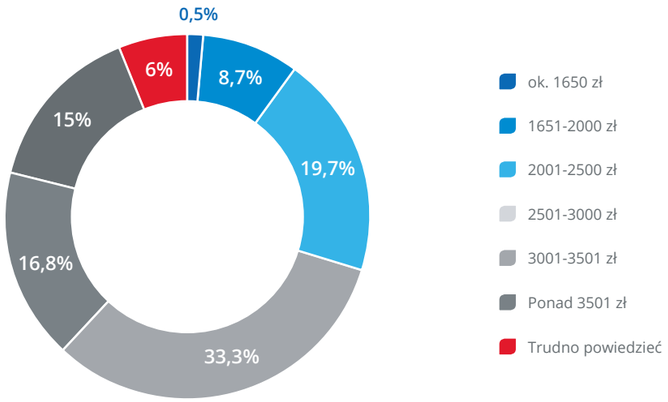

ILE ŚREDNIO KOSZTOWAŁO CIĘ MIESIĘCZNE UTRZYMANIE W POLSCE?

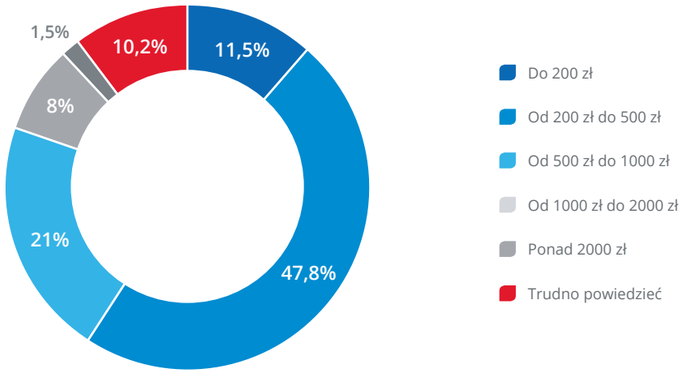

PRACOWNIK Z UKRAINY Z PENSJĄ POWYŻEJ 2,5 TYS. ZŁ NETTO MIESIĘCZNIE

Już dwóch na trzech pracowników z Ukrainy zarabia w Polsce ponad 2,5 tys. zł netto miesięcznie. Zarobki w przedziale 2-2,5 tys. zł deklaruje co piąta osoba, a tylko co dziesiąta zarabia mniej niż 2 tys. zł netto miesięcznie.

Pracownik z Ukrainy większość swojej pensji odkłada. Połowa kadry ze Wschodu deklaruje, że na miesięczne utrzymanie przeznacza zaledwie od 200 do 500 zł, co piąty wydaje od 500 do 1000 zł, a zaledwie co dziesiąty w sklepach i na usługi zostawia ponad 1000 zł. Warto jednak odnotować, że pomimo deklarowanych niskich wydatków, udział Ukraińców w polskim obrocie detalicznym jest zauważalny. Tylko w II kwartale 2019 roku ukraińscy konsumenci wydali aż 1,9 mld zł, o 3,4% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku – wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Co ciekawe, zdecydowana większość, bo aż 66% pracowników z Ukrainy nie wysyła pieniędzy do rodziny, która zostaje w ojczyźnie. Ma to związek z charakterem migracji, która jest powtarzalna i krótkotrwała – Ukraińcy zamiast regularnie wysyłać pieniądze swoim bliskim, wolą zgromadzić kapitał i zabrać go ze sobą.

STOSUNEK DO PRACODAWCÓW I KOLEGÓW Z PRACY

JAK OGÓLNIE OCENIASZ POLSKICH PRACODAWCÓW?

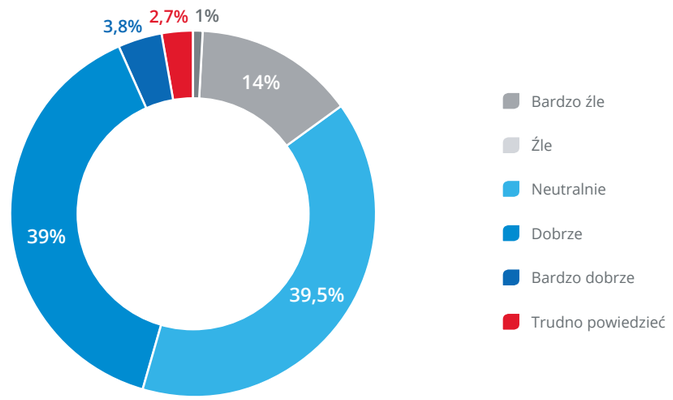

JAK OGÓLNIE OCENIASZ POLSKICH PRACOWNIKÓW?

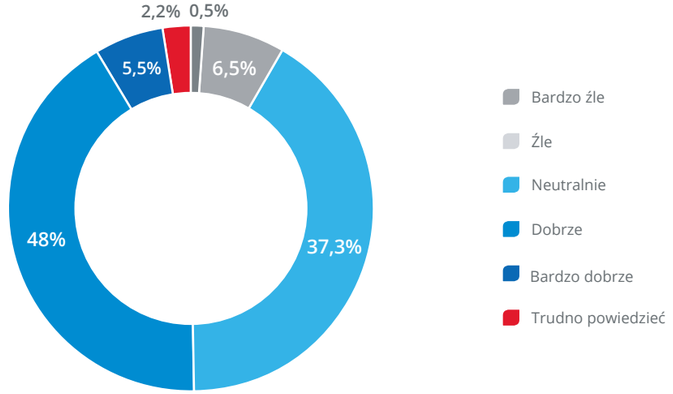

UKRAIŃCY LUBIĄ ZARÓWNO SWOICH POLSKICH KOLEGÓW Z PRACY, JAK I SZEFÓW

Pracodawcy w Polsce są dobrze oceniani przez większość zatrudnionych Ukraińców. 43% ma dobre lub bardzo dobre nastawienie, a 39% neutralne. Do złego lub bardzo złego postrzegania szefów w Polsce przyznaje się 15% pracowników z Ukrainy. Warto odnotować, że to wzrost o aż 6,5 pp. w porównaniu do poprzedniej edycji badania (złe nastawienie zgłaszało wtedy 7% ukraińskich respondentów, bardzo złe 1,5%).

Nastawienie Ukraińców do ich polskich kolegów z pracy jest bardzo dobre. Ponad połowa pozytywnie ocenia osoby, z którymi pracowała (53% odpowiedzi „bardzo dobrze" i „dobrze" – tyle samo, co w poprzedniej edycji badania). Neutralne nastawienie zgłasza 37% pracowników z Ukrainy. Do negatywnego zdania wobec kolegów z pracy przyznaje się 7% osób, zbliżony odsetek do tego w II połowie 2018 roku (wtedy 8%).

ATUTY PRACY W POLSCE

W KTÓRYM Z WYMIENIONYCH KRAJÓW CHCIAŁBYŚ PRACOWAĆ NAJBARDZIEJ?

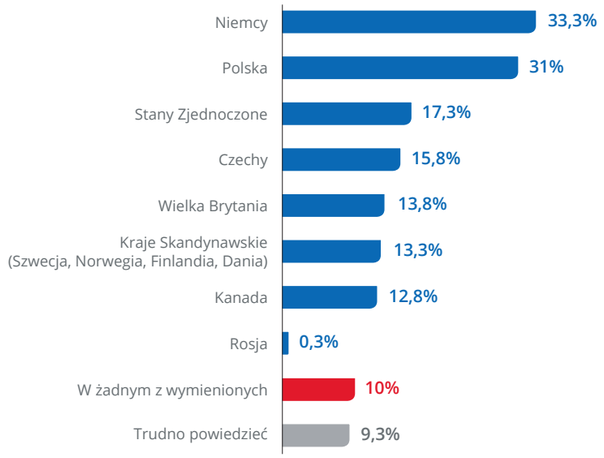

JAKIE SĄ GŁÓWNE ATUTY POLSKI W PORÓWNANIU DO INNYCH KRAJÓW?

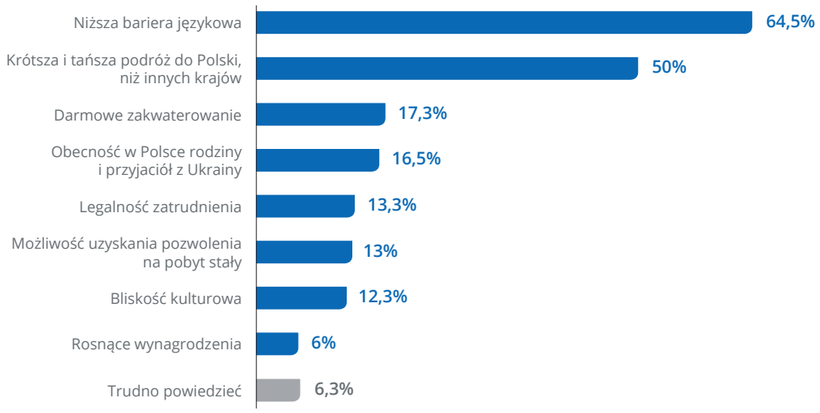

NIEMCY NIECO ATRAKCYJNIEJSZE NIŻ POLSKA, ALE POSIADAMY UNIKALNE PRZEWAGI

Niemcy i Polska to dwa najczęściej wskazywane kraje, do których Ukraińcy chcieliby wyjechać za pracą – odpowiednio 33% i 31% odpowiedzi respondentów. Podium domykają Stany Zjednoczone, gdzie pracę chciałoby podjąć 17% Ukraińców. Czechy pojawiły się dopiero na czwartej pozycji i zostały wskazane przez 16% osób.

Ukraińcy zapytani o przewagi Polski nad innymi krajami wskazują na: niższą barierę językową, która jest ważna dla 64% pracowników z Ukrainy, a połowa docenia krótszą i tańszą podróż do Polski, niż innych krajów. Na trzecim miejscu znalazło się darmowe zakwaterowanie, które bardzo często pracodawcy w Polsce oferują jako benefit – to ważne dla 17% Ukraińców.

ŻYCIE W POLSCE NA STAŁE

CZY PLANUJESZ PRZEPROWADZIĆ SIĘ DO POLSKI NA STAŁE?

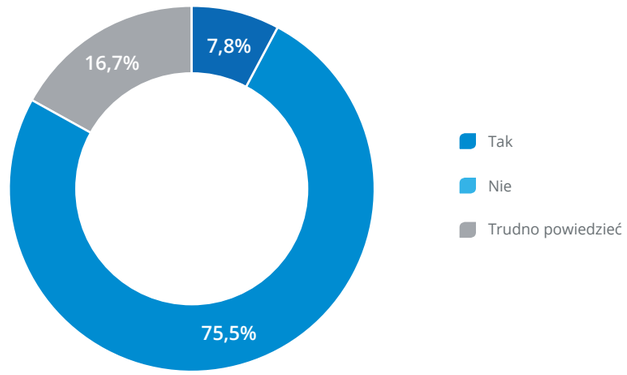

CZY PLANUJESZ KUPIĆ MIESZKANIE LUB DOM W POLSCE?

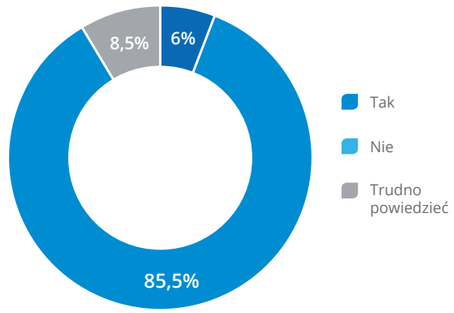

CZY PLANUJESZ ZAŁOŻYĆ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W POLSCE?

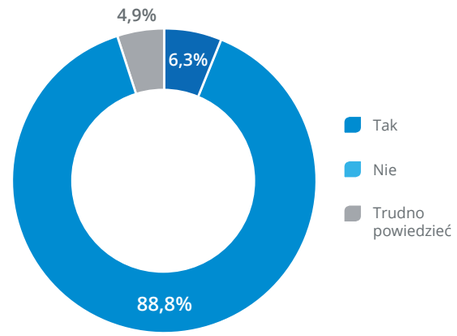

UKRAIŃCY RACZEJ NIE MYŚLĄ O POBYCIE W POLSCE NA STAŁE

Tylko 8% pracowników z Ukrainy, którzy mają doświadczenia pracy w Polsce, myśli o tym, żeby osiąść w naszym kraju na stałe – to lekki spadek w porównaniu do poprzedniej edycji badania, kiedy taką deklarację składał co dziesiąty pracownik z Ukrainy. Warto jednak odnotować, że aż 17% osób nie wie jeszcze czy podejmie w przyszłości taką decyzję. Aż 3 na 4 Ukraińców pobyt w Polsce traktuje doraźnie, co oznacza, że po zakończonej pracy chcą wrócić do swojej ojczyzny.

O zakupie nieruchomości w Polsce w ciągu najbliższych kilku lat myśli 6% Ukraińców – o 1 pp. więcej niż rok wcześniej. O założeniu własnej działalności gospodarczej w naszym kraju myśli 6% naszych wschodnich sąsiadów, o 2 pp. więcej niż w II półroczu 2018 roku.

ARGUMENTY ZA OSIADANIEM W POLSCE NA STAŁE

CO PRZEKONAŁOBY CIĘ DO POZOSTANIA W POLSCE NA STAŁE?

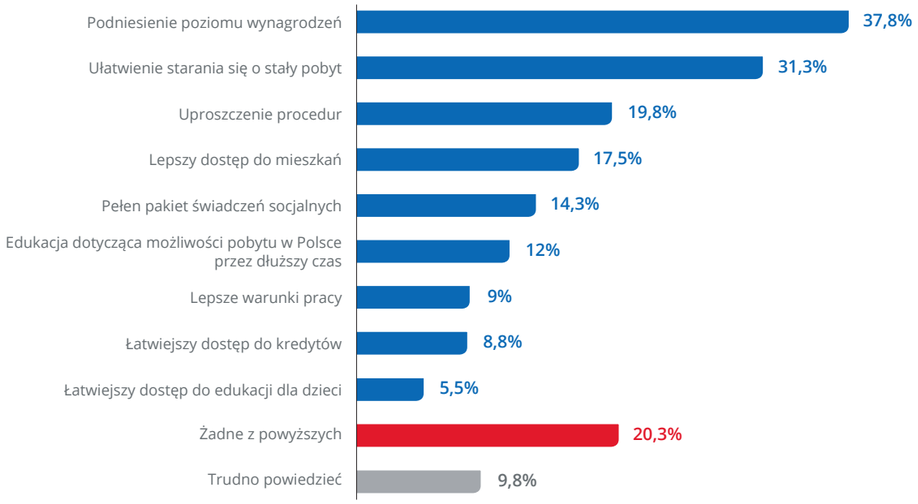

WYŻSZE WYNAGRODZENIA, SZANSA NA POBYT STAŁY I UPROSZCZENIE PROCEDUR – TEGO CHCĄ UKRAIŃCY

Ukraińcy zapytani o to, co mogłaby zrobić Polska, żeby zatrzymać ich na dłużej odpowiadają, że kluczowe byłoby podniesienie poziomu wynagrodzeń – wskazuje tak aż 38% osób. To już się dzieje. Jeszcze w 2014 roku średnie zarobki pracowników z Ukrainy utrzymywały się w okolicach 7,3 zł netto za godzinę, czyli były zbliżone do oferowanej wtedy stawki minimalnej. W ciągu pięciu lat wynagrodzenia Ukraińców zwiększyły się o ponad 70%, do poziomu oscylującego w okolicach 12 zł netto na godzinę. Dodatkowo, z analizy Personnel Service wynika, że w I półroczu 2019 roku zarobki pracowników z Ukrainy zwiększyły się o kolejne 10% r/r. Natomiast na koniec tego roku wzrost może wynieść nawet 20%.

Na drugim miejscu powodów, które mogłyby skłonić ich do osiedlania się w Polsce, 31% pracowników z Ukrainy wymienia ułatwienia w zakresie legalizacji stałego pobytu w Polsce. Na trzecim miejscu co piąty Ukrainiec wskazuje uproszczenie procedur.

W 2019 roku Ukrainiec pracujący na budowie może spodziewać się nawet 18 zł netto na godzinę netto. W przetwórstwie zarobki są nieco niższe i oscylują na poziomie 12,5 zł netto na godzinę. Podobny poziom wynagrodzeń oferuje branża produkcyjna – 12 zł netto na godzinę. Natomiast w usługach, czyli m.in. gastronomii, hotelarstwie czy fryzjerstwie, pracownik ze Wschodu zarobi 11,75 zł netto na godzinę. Rolnictwo nadal pozostaje w ogonie ze średnią stawką godzinową na poziomie stawki minimalnej, czyli 11,5 zł netto na godzinę.

WIZERUNEK POLSKI NA UKRAINIE

JAKI WEDŁUG CIEBIE JEST WIZERUNEK POLSKI NA UKRAINIE?

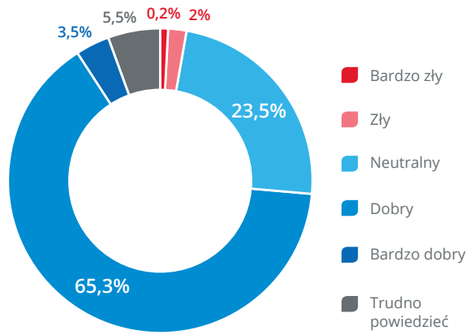

CZY W TWOJEJ OCENIE POLSKA POWINNA POPRAWIĆ SWÓJ WIZERUNEK NA UKRAINIE?

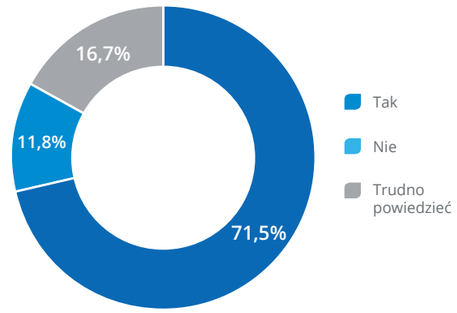

CO WEDŁUG CIEBIE JEST NAJTRUDNIEJSZE W PRACY W POLSCE?

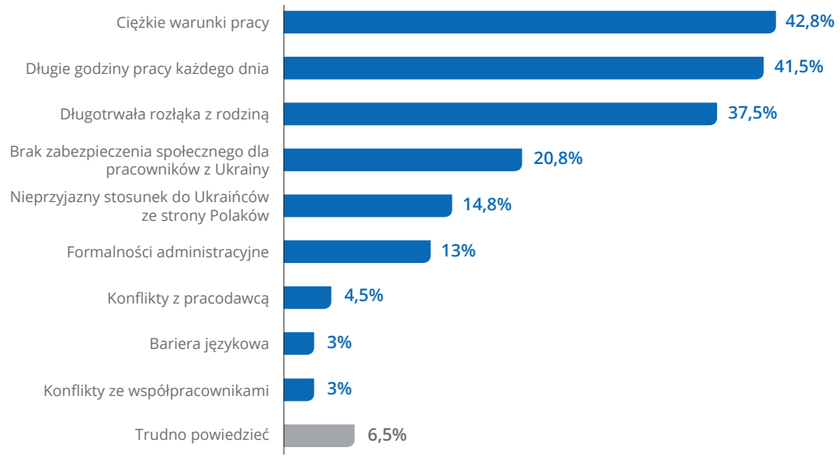

POLSKA POWINNA POPRAWIĆ SWÓJ WIZERUNEK NA UKRAINIE I ZAPEWNIĆ LEPSZE WARUNKI PRACY

W ocenie aż 65% ukraińskich pracowników Polska jest w ich ojczyźnie dobrze postrzegana. 3 na 4 zapytanych stwierdza, że nasz kraj powinien zadbać o poprawę swojego wizerunku. Można zatem wnioskować, że zdaniem Ukraińców podejmowanych jest za mało inicjatyw, które jeszcze mocniej wypromują Polskę jako atrakcyjne miejsce pracy dla osób z Ukrainy.

Wizerunkowi Polski nie pomaga fakt, że Ukraińcy zapytani o największą trudność pracy w Polsce wskazują ciężkie warunki (43%) oraz długi czas pracy każdego dnia (41%). W poprzedniej edycji badania na pierwszym miejscu wskazywana była długotrwała rozłąka z rodziną. W tym roku ten argument spadł na trzecią pozycję – doskwiera 37% zapytanych. Dodatkowo 15% osób z Ukrainy przyznaje, że największą trudnością jest dla nich nieprzyjazny stosunek do Ukraińców ze strony Polaków.

IMIGRACJA ZAROBKOWA Z UKRAINY

RUSLAN ILLICHOV

Dyrektor Generalny Federacji Pracodawców Ukrainy

Polska to kraj, który jako jeden z pierwszych w Europie Środkowo-Wschodniej, dołączył do grona najszybciej rozwijających się. Dynamiczny wzrost gospodarczy, pozwolił krajowi stać się jednym z liderów Unii Europejskiej pod względem tempa rozwoju. Dlaczego taki postęp w Polsce stał się możliwy? W mojej ocenie, niezwykle ważną rolę odegrały instytucje rządowe i pozarządowe oraz dojrzały dialog pomiędzy stroną biznesową a rządową.

Aktywny udział przedstawicieli rządu w dialogu dotyczącym kierunku rozwoju polskiej gospodarki, wsparcie dla biznesu na wszystkich poziomach – od Kancelarii Prezydenta do Prezydentów miast, w których zatrudnionych jest miliony pracowników – to jest klucz do efektywnej współpracy. W jej wyniku Polska bardzo dynamicznie rozwija się jako kraj.

Dla nas jako pracodawców, migracja zarobkowa z Ukrainy do Polski jest kluczowym wyzwaniem. Wiemy, że Polska również mierzyła się z tym zjawiskiem, kiedy miliony Polaków zaczęło migrować do krajów Unii Europejskiej, w tym szczególnie Wielkiej Brytanii czy Irlandii. Polskie doświadczenia w tym zakresie są dla nas szczególnie ważne. Rozumiemy, że podobnie jak w przypadku Ukrainy, kluczem do dalszego rozwoju polskiej gospodarki jest tworzenie nowych miejsc pracy, poprzez zapewnienie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Nie jest tajemnicą, że według różnych źródeł w Polsce obecnie pracuje nawet 2 miliony pracowników z Ukrainy. Jako pracodawcy rozumiemy ich decyzję, ale jest to dla nas nie lada wyzwanie. Dlatego powinniśmy wspólnie znaleźć rozwiązanie tego trudnego problemu. Nauczyć się tworzyć wspólne zakłady produkcyjne high-tech, rozwijać współpracę przedsiębiorstw, zamiast konkurować o zasoby pracy. Będziemy bardzo się cieszyć, jeśli powstaną u nas polskie firmy produkcyjne, w których pracować będą Ukraińcy, będzie się zwiększał obrót towarowy między naszymi krajami. Według wyników z 2018 roku, Polska stała się liderem wśród konsumentów ukraińskich towarów. W szczególności nasz eksport do Państwa kraju rekordowo urósł – o 19,6% i wyniósł 3,25 mld USD.

Połączmy siły dla wspólnego dobra.

STOSUNEK DO PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

JAKI JEST TWÓJ STOSUNEK DO PRACOWNIKÓW Z UKRAINY PRACUJĄCYCH W POLSCE?

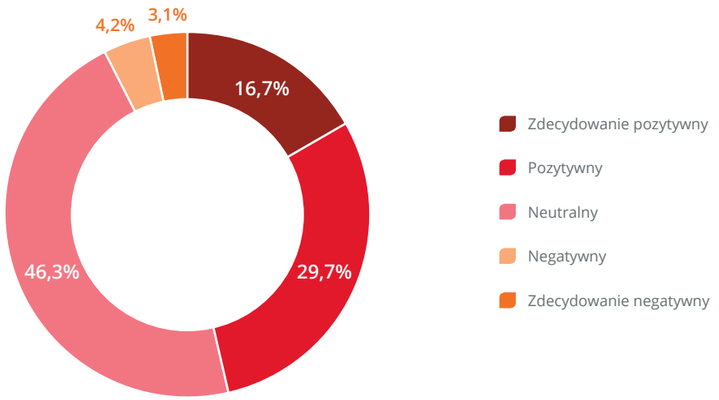

JAKI JEST, WEDŁUG CIEBIE, STOSUNEK PRACOWNIKÓW Z UKRAINY DO POLAKÓW I PRACY W POLSCE?

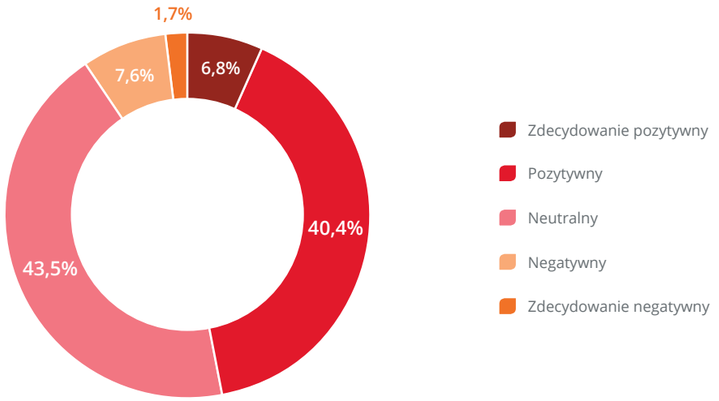

POLACY LUBIĄ UKRAIŃCÓW I WIERZĄ, ŻE ICH WSCHODNI SĄSIEDZI LUBIĄ PRACĘ W POLSCE

Już 46% polskich pracowników ma pozytywny lub bardzo pozytywny stosunek do Ukraińców. Taki sam odsetek ma nastawienie neutralne. Do niechęci wobec obywateli Ukrainy przyznaje się zaledwie 7% Polaków – oznacza to spadek o 4 pp. w porównaniu do poprzedniej edycji badania, kiedy 11% przyznawało się do negatywnego stosunku do naszych wschodnich sąsiadów.

Co ważne, Polacy wierzą również, że stosunek pracowników z Ukrainy do Polaków i pracy w Polsce jest pozytywny – taką opinię wyraża 47% respondentów. Przekonanie o tym, że nastawienie jest neutralne ma 43% osób, a 9% sądzi, że Ukraińcy mają negatywny lub zdecydowanie negatywny stosunek do Polski i Polaków.

OBAWY O UTRATĘ PRACY I SPADEK WYNAGRODZEŃ

CZY OBAWIASZ SIĘ, ŻE PRACOWNICY Z UKRAINY MOGĄ ZABRAĆ CI PRACĘ?

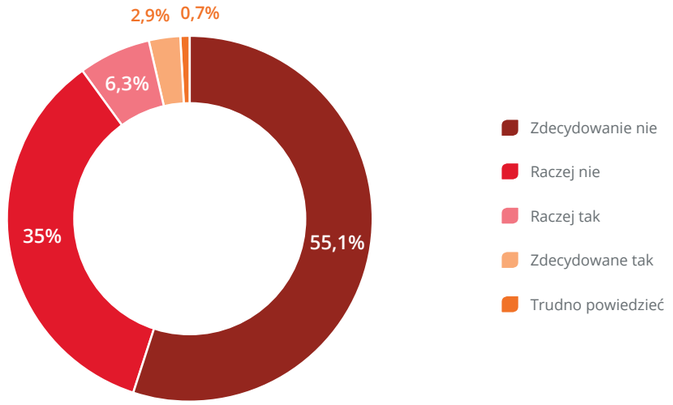

CZY OBAWIASZ SIĘ, ŻE NAPŁYW OBYWATELI UKRAINY NA POLSKI RYNEK PRACY ZAHAMUJE PODWYŻKI WYNAGRODZEŃ?

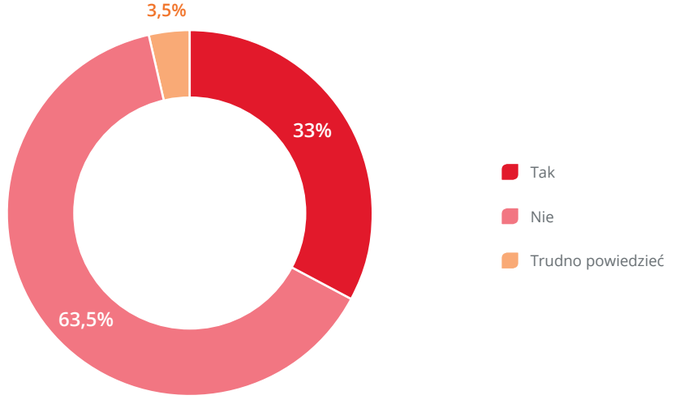

POLACY SPOKOJNI O ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIE

Pracownicy z Ukrainy nie odbierają Polakom zatrudnienia – tylko 9% osób ma taką obawę, a 90% jest przekonanych, że ukraińscy pracownicy wypełniają luki na rynku pracy. Obawy związane z utratą zatrudnienia na rzecz Ukraińców zmieniają się w zależności od wykształcenia. Największy strach o swoje posady odczuwają osoby z podstawowym wykształceniem – aż 14% uważa, że kadra ze Wschodu stanowi dla nich zagrożenie. Wśród osób z wyższym wykształceniem ten odsetek spada do 3%.

Co trzeci polski pracownik, czyli o 6 pp. mniej niż w poprzedniej edycji badania, jest zdania, że napływ obywateli Ukrainy zahamuje wzrost wynagrodzeń w Polsce. Aż 63% jest natomiast przekonana, że ukraińska imigracja zarobkowa nie wpływa na wysokość pensji w polskich firmach. Obawy takie są częstsze wśród osób zarabiających najmniej (do 2 tys. zł) - 46% wskazań. Wśród osób z pensją ponad 4 tys. zł miesięcznie te obiekcje są zdecydowanie mniejsze. Tylko 18% zgłasza, że napływ kadry ze Wschodu odbija się na dynamice wzrostu wynagrodzeń.

Z PUNKTU WIDZENIA **PRACODAWCY**

STOSUNEK DO PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

JAKI JEST STOSUNEK PAŃSTWA FIRMY JAKO PRACODAWCY DO PRACOWNIKÓW Z UKRAINY?

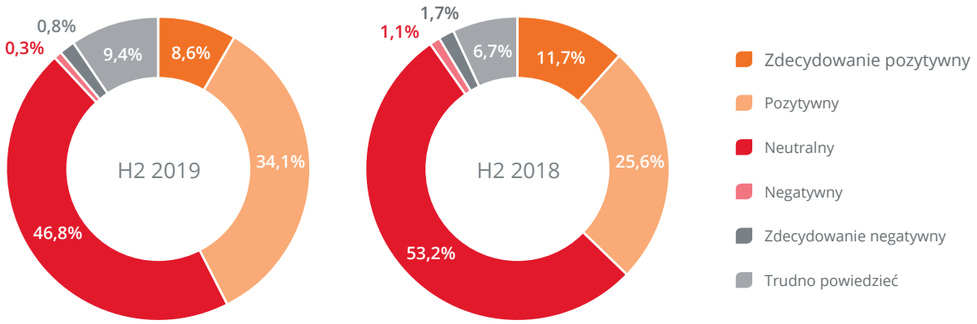

JAKI WEDŁUG PAŃSTWA FIRMY JEST STOSUNEK PRACOWNIKÓW Z UKRAINY DO PRACODAWCÓW?

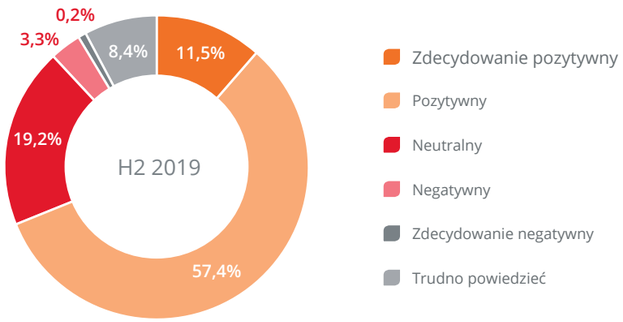

SYMPATIA DO UKRAIŃCÓW ROŚNIE

43% pracodawców w Polsce pozytywnie podchodzi do pracowników z Ukrainy – to o prawie 5 pp. więcej niż w II półroczu 2018 roku. Co druga firma twierdzi, że ma neutralny stosunek do Ukraińców, a negatywne nastawienie zgłasza zaledwie 1% przedsiębiorców.

Opinia o obywatelach Ukrainy zmienia się wraz z wielkością firmy. Warto jednak zwrócić uwagę na pewną zmianę w stosunku do poprzedniej edycji badania. W II połowie 2018 roku aż połowa największych firm miała pozytywny stosunek do Ukraińców. Najgorsze nastawienie mieli mali przedsiębiorcy – tylko co trzeci pozytywnie patrzył na ukraińskich pracowników. W tym roku proporcje się odwróciły. To najmniejsze firmy są najlepiej nastawione do kadry ze Wschodu. Aż 46% organizacji zatrudniających mniej niż 50 osób, zgłasza pozytywne lub bardzo pozytywne nastawienie do Ukraińców. W największych przedsiębiorstwach takie nastawienie deklaruje 39% respondentów, a w średnich co trzeci.

Co ważne, aż 69% firm wierzy, że Ukraińcy mają pozytywny stosunek do pracodawców w Polsce. O negatywnym podejściu wspomina zaledwie 3% ankietowanych. Co piąty przedsiębiorca mówi o neutralnym nastawieniu.

ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

CZY PAŃSTWA FIRMA ZATRUDNIA OBECNIE PRACOWNIKÓW Z UKRAINY?

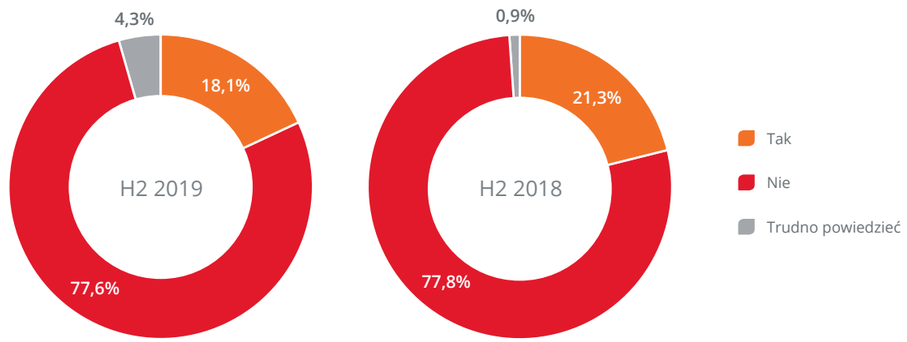

NA JAKIM STANOWISKU PRACUJĄ LUB PRACOWALI OBYWATELE UKRAINY W PAŃSTWA FIRMIE?

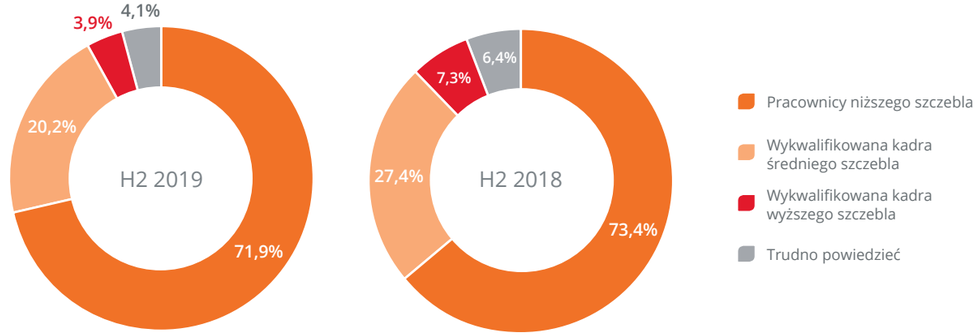

UKRAINIEC W PRAWIE CO PIĄTEJ POLSKIEJ FIRMIE, GŁÓWNIE NA NIŻSZYM SZCZEBLU

Już 18% firm w Polsce zatrudnia obecnie pracowników z Ukrainy, to podobny odsetek jak w poprzedniej edycji badania, kiedy 21% przedsiębiorstw składało taką deklarację. Najwięcej Ukraińców znajdziemy w organizacjach zatrudniających ponad 250 osób – już 40% z nich ma w załodze kadrę ze Wschodu. W przypadku średnich firm co czwarta wspiera się osobami z Ukrainy (spadek o 7 pp. w porównaniu do II półrocza 2018 roku), a w małych 15% (spadek o 5 pp. w porównaniu do II półrocza 2018 roku).

Ukraińcy najczęściej są zatrudniani na stanowiskach niższego szczebla – 72% przedsiębiorców tak deklaruje. To stała tendencja utrzymująca się od początku prowadzenia badania. W co piątej firmie zatrudnieni są pracownicy z Ukrainy na stanowiskach średniego szczebla, które wymagają odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Zaledwie 4% zakładów pracy zatrudnia ukraiński personel na stanowiskach wyższego szczebla, co w głównej mierze wynika z ograniczeń uproszczonej procedury zatrudniania. Możliwość zatrudnienia pracownika z Ukrainy tylko na pół roku, powoduje, że wielu firmom nie opłaca się inwestować w szkolenia kadry ze Wschodu na wyższe stanowiska.

POSZUKIWANIE PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

CZY PAŃSTWA FIRMA ZAMIERZA POSZUKIWAĆ PRACOWNIKÓW Z UKRAINY?

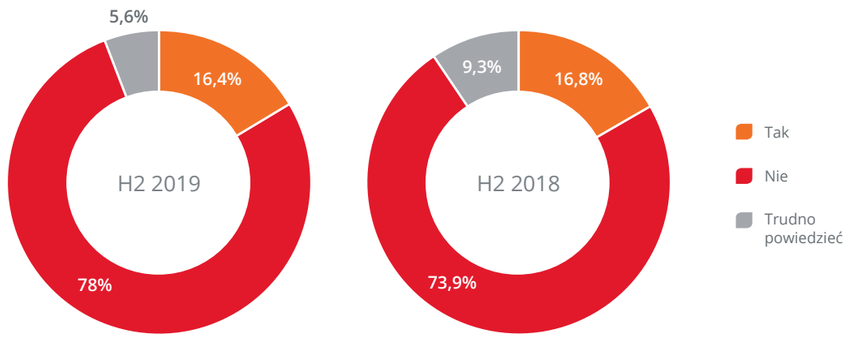

W JAKI SPOSÓB PAŃSTWA FIRMA SZUKA LUB ZAMIERZA POSZUKIWAĆ PRACOWNIKÓW Z UKRAINY?

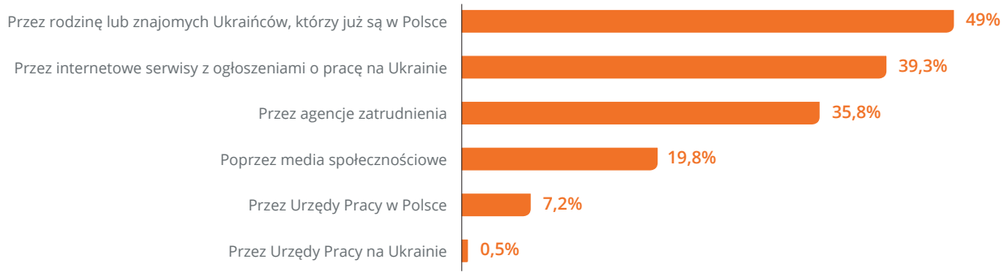

CO SZÓSTA FIRMA POSZUKUJE KADRY ZE WSCHODU, NAJCZĘŚCIEJ PRZEZ ICH UKRAIŃSKICH ZNAJOMYCH

Już 16% firm – taki sam odsetek jak w poprzedniej edycji badania – zamierza poszukiwać pracowników z Ukrainy w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Najczęściej deklarację ich poszukiwania składają przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników oraz najmniejsze firmy – 18% z nich chce rekrutować kadrę ze Wschodu. W średnich firmach ten odsetek wynosi 10%. Jeżeli zaś chodzi o branże, największy popyt na ukraińskich pracowników obserwujemy w usługach – co czwarte przedsiębiorstwo będzie ich zatrudniać. To zmiana w porównaniu do poprzedniej edycji badania, kiedy przodowała branża produkcyjna. Aż 30% firm produkcyjnych rok temu planowało zatrudniać Ukraińców – w tej edycji badania taką deklarację składa 24% responentów. W handlu 9% firm będzie zatrudniało Ukraińców, a w sektorze publicznym tylko 2%.

Najpopularniejszym sposobem poszukiwania pracowników zza wschodniej granicy jest korzystanie z pomocy Ukraińców, którzy już są w Polsce (49%). Na drugim miejscu 39% firm wskazuje internetowe serwisy z ogłoszeniami o pracy na Ukrainie, a 36% agencje zatrudnienia. Eksperci Personnel Service twierdzą, że popularność agencji pracy wynika głównie z tego, że przejmują one na siebie formalności administracyjne związane z zatrudnieniem cudzoziemca, a dodatkowo mają swoje przedstawicielstwa na Ukrainie, co ułatwia im skuteczne prowadzenie procesu naboru.

WYNAGRODZENIE PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

ILE ŚREDNIO PŁACI PAŃSTWA FIRMA PRACOWNIKOWI Z UKRAINY ZA GODZINĘ PRACY BRUTTO?

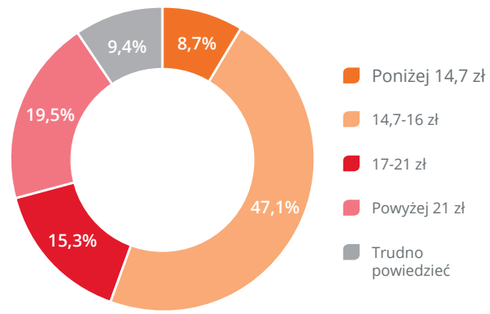

CZY PAŃSTWA FIRMA BYŁABY SKŁONNA ZAPŁACIĆ PRACOWNIKOWI Z UKRAINY WIĘCEJ „NA RĘKĘ" NIŻ POLSKIEMU PRACOWNIKOWI?

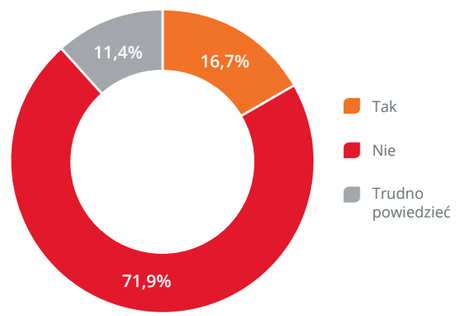

JAKIE DODATKOWE ŚWIADCZENIA POZAPŁACOWE OFERUJE PAŃSTWA FIRMA PRACOWNIKOM Z UKRAINY?

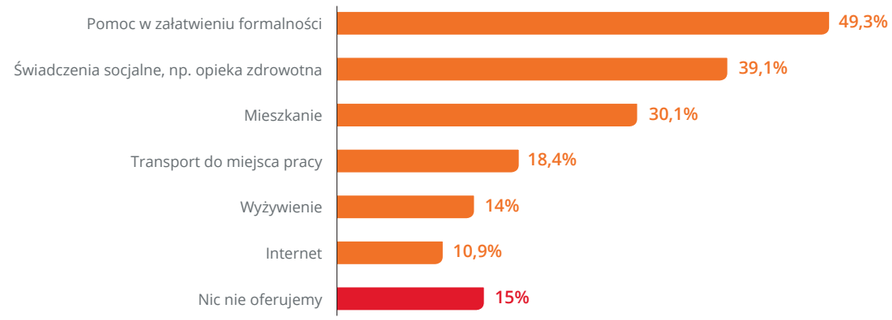

CO PIĄTY UKRAINIEC ZE STAWKĄ GODZINOWĄ PRZEKRACZAJĄCĄ 21 ZŁ BRUTTO NA GODZINĘ

Co druga firma oferuje pracownikom z Ukrainy stawkę od 14,7 do 16 zł brutto na godzinę. 15% płaci od 17 do 21 zł brutto na godzinę. Warto jednak zwrócić uwagę, że aż co piąty zakład pracy proponuje Ukraińcom stawkę przekraczającą 21 zł brutto na godzinę. W porównaniu do poprzedniej edycji badania spadł zdecydowanie odsetek pracodawców, którzy byliby skłonni zapłacić obywatelowi Ukrainy więcej „na rękę" niż Polakowi. Taką możliwość zakłada 17% pracodawców, w porównaniu do aż 31% w poprzedniej edycji badania.

Ukraińcom oferuje się atrakcyjne benefity. Najczęściej pracodawcy decydują się na zapewnienie: pomocy w załatwieniu formalności (49%), świadczeń socjalnych (39%) oraz mieszkania (30%). Zdecydowanie mniejszy odsetek, bo tylko 18% zapewnia kadrze ze Wschodu darmowy transport do miejsca pracy, a 14% wyżywienie. Co dziesiąty pracownik z Ukrainy miał bezpłatny Internet.

TRUDNOŚCI W REKRUTACJI UKRAIŃCÓW I POŻĄDANE ZMIANY

JAKIE TRUDNOŚCI DOSTRZEGA PAŃSTWA FIRMA W ZATRUDNIANIU PRACOWNIKÓW Z UKRAINY?

JAKICH ZMIAN W ZAKRESIE ZASAD ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW Z UKRAINY OCZEKUJE PAŃSTWA FIRMA?

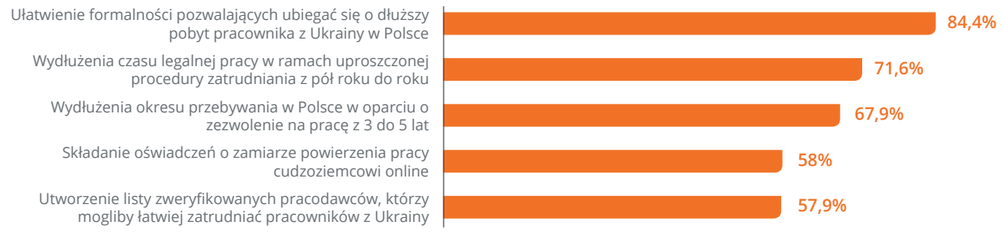

FORMALNOŚCI NAJWIĘKSZĄ BARIERĄ W ZATRUDNIANIU PRACOWNIKÓW Z UKRAINY

Dla firm największą trudnością w zatrudnianiu kadry ze Wschodu są formalności administracyjne (43%). Na drugim miejscu przedsiębiorcy wskazują maksymalny 6-miesięczny okres pracy w ciągu roku (33%). Podium domyka bariera językowa, która doskwiera co czwartemu respondentowi. Dodatkowo, 24% firm obawia się konkurencji o Ukraińców ze strony innych państw UE, a 14% widzi zagrożenie w otwarciu się niemieckiego rynku pracy na Ukraińców. 8% firm zauważa, że trudnością w zatrudnianiu ukraińskich pracowników jest ich współpraca z Polakami.

Firmy zapytane o to, jakich zmian w zakresie zasad zatrudniania pracowników z Ukrainy oczekują, odpowiadają, że zależy im przede wszystkim na ułatwieniu formalności pozwalających ubiegać się o dłuższy pobyt Ukraińca w Polsce (84% wskazań), wydłużeniu okresu przebywania w Polsce w ramach uproszczonej procedury (72% wskazań) oraz wydłużenia przebywania w Polsce w oparciu o zezwolenie na pracę do 5 lat (68%).

ODPŁYW PRACOWNIKÓW Z UKRAINY DO NIEMIEC

CZY Z PAŃSTWA PUNKTU WIDZENIA OBECNIE JEST TRUDNIEJ O PRACOWNIKA Z UKRAINY?

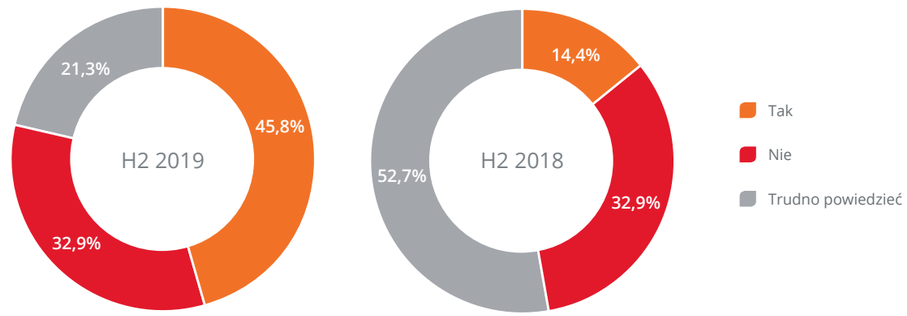

CZY PAŃSTWA FIRMA OBAWIA SIĘ ODPŁYWU PRACOWNIKÓW Z UKRAINY NA NIEMIECKI RYNEK PRACY?

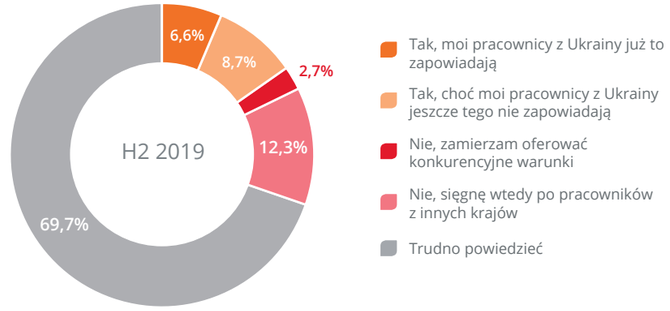

CO DRUGA FIRMA DOSTRZEGA TRUDNOŚCI Z REKRUTACJĄ UKRAIŃCÓW

Rekordowy odsetek – 46% – firm dostrzega, że obecnie jest trudniej rekrutować kadrę ze Wschodu. To aż o 31 pp. więcej niż w poprzedniej edycji badania. Co trzeci pracodawca nie dostrzega zmian w tym zakresie, a co piąty nie wie czy teraz jest trudniej niż wcześniej. Obserwowane trudności z rekrutacją Ukraińców to pochodna większego otwarcia krajów Unii Europejskiej na kadrę ze Wschodu. Od 2020 roku Niemcy mają wprowadzić ułatwienia dla wykwalifikowanych pracowników spoza Unii Europejskiej, którzy będą zainteresowani podjęciem zatrudnienia w tym kraju. Natomiast serwis emerging-europe.com podaje, że Czesi zwiększą do 40 tys. limit wydawanych kart pracy dla Ukraińców, które upoważniają ich do pracy i pobytu w tym kraju przez ponad 2 lata bez zbędnych formalności.

Co istotne, aż 7% pracodawców przyznało, że zatrudnieni w ich firmie pracownicy z Ukrainy deklarują, że wyjadą do pracy do Niemiec. Kolejne 9% firm obawia się odpływu pracowników z Ukrainy na niemiecki rynek pracy po otworzeniu się dla nich granic. Natomiast 3% respondentów deklaruje, że zamierza oferować kadrze ze Wschodu konkurencyjne warunki, żeby uniknąć ich odpływu na inne rynki.

PRACOWNICY Z BIAŁORUSI, GRUZJI, MOŁDAWII I ARMENII

CZY PAŃSTWA FIRMA ZATRUDNIA OBYWATELI Z INNYCH KRAJÓW, TAKICH JAK BIAŁORUŚ, GRUZJA, MOŁDAWIA CZY ARMENIA?

CZY PAŃSTWA FIRMA PLANUJE ZATRUDNIAĆ OBYWATELI Z INNYCH KRAJÓW, TAKICH JAK BIAŁORUŚ, GRUZJA, MOŁDAWIA CZY ARMENIA?

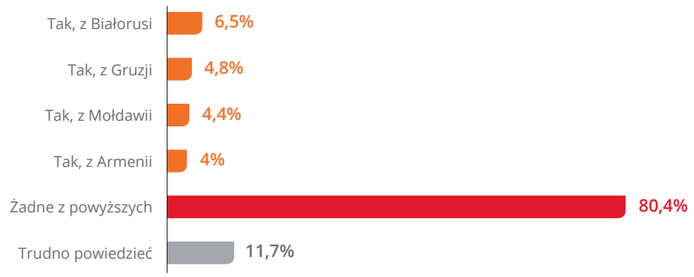

BIAŁORUSINI POSZUKIWANI, ALE ZATRUDNIA ICH TYLKO 3% FIRM

Pracowników z Białorusi zatrudnia zaledwie 3% przedsiębiorstw w Polsce, ale dwa razy więcej deklaruje, że zamierza ich poszukiwać. Marginalny odsetek firm zatrudnia Gruzinów (tylko 0,5%), Mołdawian (0,2%) oraz Armeńczyków (0,1%).

Z doświadczeń Personnel Service wynika, że na polskim rynku pracy będzie się zatrudniało coraz więcej osób pochodzenia azjatyckiego, w tym Indonezyjczyków, Wietnamczyków, Filipińczyków i Hindusów. Tylko w I półroczu 2019 roku zatrudniono 35 tys. obywateli krajów azjatyckich w Polsce, o aż 42% więcej niż rok wcześniej.

IMIGRACJA ZAROBKOWA Z UKRAINY

Arkadiusz Pączka
Dyrektor Centrum Monitoringu Legislacji Pracodawców RP

„Barometr Imigracji Zarobkowej" pokazuje, że pracownicy z Ukrainy są bardzo cenni dla polskiego rynku pracy. Szczególnie interesujący jest wskaźnik, który mówi, że 17% polskich przedsiębiorców nadal byłoby skłonnych płacić pracownikom z Ukrainy więcej niż polskim zatrudnionym. Przedsiębiorcy widzą wartość w tej grupie. Bez nich nie byłyby obsadzone stanowiska niższego szczebla, a pracodawcy mieliby jeszcze większe trudności z przeprowadzaniem inwestycji.

Ciekawe jest również to, że pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem pracowników z innych wschodnich krajów, jak np. Białoruś, Mołdawia czy Armenia. Polski rynek pracy boryka się z problemem braku rąk do pracy, a prognozy w tym zakresie nie są optymistyczne. Wyzwaniem jest nie tylko utrzymanie zatrudnionego Ukraińca w firmie, ale też znalezienie nowych pracowników. Okazuje się, że nie jest to już takie proste. Aż 46% firm podaje, że aktualnie trudniej jest zrekrutować kadrę ze Wschodu. Trudności wynikają przede wszystkim z zapowiedzi otwarcia innych europejskich rynków na tę grupę. W szczególności Niemcy i Czechy już podejmują działania formalno-prawne ułatwiające zatrudnianie ludzi ze Wschodu. Perspektywa otwarcia na początku przyszłego roku niemieckiego rynku pracy na osoby spoza Unii Europejskiej już dawno wywołała obawy polskich pracodawców zatrudniających obywateli Ukrainy. Chęć wyjazdu zapowiadają raczej młodzi Ukraińcy, którzy przebywają w Polsce, a nie weszli jeszcze na nasz rynek pracy. Ci, którzy znaleźli zatrudnienie są mniej entuzjastyczni, aby pakować walizki.

Aktualnie Niemcy otwierają się na wąską grupę specjalistów, jednak zainteresowanie tym rynkiem jest dużo większe. Działania naszych sąsiadów powinny być alarmujące dla naszego kraju. Inne państwa UE znoszą obostrzenia administracyjne w zatrudnianiu cudzoziemców, a polski rynek pracy nadal boryka się z tym problemem. Dla 43% firm formalności administracyjne są największą barierą w zatrudnianiu Ukraińców. Pracodawcy najbardziej oczekują wydłużenia okresu pobytu pracownika ze Wschodu w Polsce. Pozostawienie tych barier oraz perspektywa odpływu części obecnych i potencjalnych pracowników z Ukrainy nie napawa optymizmem.

Polscy pracodawcy doceniają Ukraińców. Należy podjąć wiele działań we współpracy z rządem i partnerami społecznymi, aby to źródło nie wyschło w okresie wciąż dużego zapotrzebowania na pracę kadry ze Wschodu.

METODOLOGIA BADANIA

Dane prezentowane w raporcie **„Barometr Imigracji Zarobkowej – II półrocze 2019"** zostały przygotowane i opracowane na zlecenie Personnel Service S.A. przez dwa domy badawcze: Rating Group oraz Kantar Millward Brown.

Rating Group – badanie na pracownikach z Ukrainy

Badanie zrealizowane przez Rating Group obejmowało pracowników z Ukrainy, którzy mieli doświadczenia pracy w Polsce w ciągu ostatnich 5 lat. Byli to mieszkańcy czterech ukraińskich przygranicznych miast: Lwowa, Łucka, Tarnopola oraz Iwano-Frankiwska. W sumie przebadano 400 respondentów metodą indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI). Badanie przeprowadzono w dniach 16-30 września 2019 roku. Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby N=400 to +/- 4,9%.

Kantar Millward Brown – badanie na polskich pracodawcach i pracownikach

Badanie pracodawców zostało przeprowadzone metodą CATI Ad Hoc. Próbę pracodawców N=300 dobrano w kwotach dla wielkości zatrudnienia, po 100 wywiadów dla firm małych (10-49 pracowników), średnich (50-249 pracowników) oraz dużych (250+ pracowników), z uwzględnieniem miejsca prowadzenia działalności oraz branży firmy. Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby N=300 to +/- 4,2%, a dla klas wielkości zatrudnienia N=100 +/- 10,2%. Wywiady z pracodawcami zrealizowano 30 września – 12 października 2019 roku.

Badanie pracowników zostało przeprowadzone metodą sondażu CATI Kartezjusz. Badanie zrealizowano na 500 osobach. Próba losowo-kwotowa była reprezentowana dla populacji osób zatrudnionych pod względem: wieku, płci, wykształcenia oraz regionu i klasy wielkości miejsca zamieszkania. Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby pracujących N=564 to +/-4,4%. Wywiady z pracownikami zostały zrealizowane w terminie 30 września – 4 października 2019 roku.

PARTNER RAPORTU

Pracodawcy RP

BAROMETR IMIGRACJI ZAROBKOWEJ
II półrocze 2019

© 2019 Personnel Service S.A. Wszystkie prawa zastrzeżone.
Cytowanie danych za: „Barometr Imigracjii Zarobkowej. Raport Personnel Service"

REDAKCJA:

Monika Banyś, Rzecznik Prasowy Personnel Service
Jakub Kuźnik, Michalina Iwasieczko, ZOOM bsc
Opracowanie graficzne: www.PrezStudio.pl

WIĘCEJ INFORMACJI UDZIELA:

Monika Banyś
Rzecznik Prasowy Personnel Service
m.: +48 500 140 263
e.: monika.banys@zoom-bsc.pl

Personnel Service to firma specjalizująca się w rekrutacji i zatrudnianiu pracownikówz zagranicy na potrzeby pracodawców w Polsce. Współpracuje z przedsiębiorstwami z wielu sektorów, w tym głównie automotive, RTV/AGD i przemysłu ciężkiego. Za pośrednictwem Personnel Service zatrudnienie w Polsce znalazło już 150 tys. obywateli Ukrainy. Baza kandydatów liczy aż 250 tys. osób. Firma jest numerem jeden wśród przedsiębiorstw wyspecjalizowanych w rekrutacji obywateli zza wschodniej granicy Polski.

Personnel Service

...

Lider zatrudnienia pracowników z Ukrainy